

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2020

своєї безправності в безправності всіх. Але тепер напередодні переоцінки загальних прав, вона не повинна мовчати. Вона має право стояти поруч з усіма, вимагати визнання своєї рівноправності, тим більше, що саме життя вже довела її працездатність. Ми твердо сподіваємося, що настане час для нашої батьківщини, коли ініціатива та енергія всіх громадян отримають можливість застосування. Пора усунути ненормальність правового становища жінки, що обмежує її навіть в майнових правах. Несучи повинності та сплачуючи податки, вона не має права голосу в їх призначенні та розподілі й позбавлена можливості приносити ту користь батьківщині, на яку відчуває себе здатною. Тому, твердо віруючи в силу громадської думки російського народу, ми, ті що нижче підписалися, заявляємо про вимогу, надання жінкам активного та пасивного виборчого права в міському і земському самоврядуванні» [б, арк. 8зв.].

Але пропозиції, викладені в революції, так і залишилися на папері. Підписання цього документу не змінило становища жінок у суспільстві, вони як і раніше вважалися негідними управляти державою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богачевська М. Український жіночий рух з перспективи сторіччя // Віднова. До сторіччя українського жіночого руху (1884-1984). б/м, літо-осінь 1984. С.15–17.
2. Богачевська-Хомяк М. Білим по білому. Жінки в громадському житті України. 1884-1939. К., 1995. 424 с.
3. Смоляр Л. Минуле заради майбутнього: Жіночий рух Наддніпрянської України II пол. XIX – поч. XX ст.: Сторінки історії: Монографія. Одеса, 1998. 402 с.
4. Лукаш С. Ю. Проблеми жіночого політичного руху наприкінці XIX – на початку XX століття // Еволюція правового становища жінок: історія і сучасність / Упорядники О. М. Руднева, О. Р. Дашковська; наук. ред. А. П. Гетьман. Харків: Право, 2000. 196 с.
5. Полное собрание законов Российской империи (Собрание 3-е). Т. XXV. № 2662.
6. Державний архів Сумської області, ф. 2362, оп. 1, спр. 5, арк. 8 – 8зв.

LEGAL ASPECTS OF PROVIDING ECONOMIC PROTECTION THE UKRAINIAN STATE IN 1917-1990

Melnik V. I.

PhD in Law, lecturer of the Department of Administrative, commercial law and financial and economic security. Educational-Scientific Institute of Law of Sumy State University

The issue of ensuring the legal protection of the economy for the Ukrainian state was one

of the key issues, along with such issues as territorial integrity, sovereignty of the authorities, ensuring real defense capability, etc. It is worth agreeing with the view of L. Korchevskaya, who argues that the economic aspect of security is closely linked to trade relations that have been traced throughout human history [1, p. 38], which undoubtedly could not bypass Ukraine, given its territorial location, the availability of many tangible and intangible resources and existing trade and financial ties. At the same time, as historical experience has shown, the inability to develop a fully-fledged and comprehensive, self-interest legal system, owing to frequent changes in territorial structure and the frequent objective need to subordinate the will of certain other entities, significantly hindered the development.

In 1917, after the February Revolution, processes related to the national liberation movement were intensified, including, in particular, law-making. The key documents of that time were the Universities of the Ukrainian Central Rada (hereinafter referred to as the UCR), which outlined the main vectors of development and approval of Ukraine. In the context of economic protection of the state, it is necessary to distinguish the IV Universal UCR, which envisaged the following tasks:

- 1) the transfer of all factories and factories to a peaceful state, to the production of products;
- 2) monopolization of the Ukrainian state's control over trade in goods that are imported or exported abroad;
- 3) monopolization of production of iron, coal, hides, tobacco and other products and goods;
- 4) establishing state-popular control over banks;
- 5) other measures [2].

During the Hetman's existence, there were a number of changes, including on state regulation for the protection of the economy. Acts were adopted to ensure the introduction of the national currency, the formation of the state budget, the functioning of the State Treasury, the restoration of the state vodka monopoly, the establishment of the Ukrainian State Bank, the establishment of customs and tax services, etc. [3, p. 193]. That is, it was during this period that a number of measures aimed at ensuring the functioning of the national economy and promoting its protection began to be practically implemented.

During the existence of the UNR Directory, it is difficult to identify effective comprehensive legal measures aimed at protecting the economic component. This is primarily due to the following factors:

- 1) the long existence of the UPR Directory;
- 2) the constant conflicts of political subtext that have often escalated into hostilities with Soviet Russia.

The presence of Ukraine already in the Union of Soviet Socialist Republics (hereinafter – the USSR) was the result of another change of reference in the issues of legal regulation of social relations, including the protection of the economic component. A feature of state policy of the USSR is naturally considered to be the late, in comparison with most European countries, the awareness of the need for a priority orientation to state interests [4, p. 27], which accordingly affected the development of legal support for a wide range of legal spheres. It was not until 1934 that the concept of "state security" was put into circulation, and two years later it was enshrined in the Constitution of the USSR [5]. In turn, this led to its active use in the acts of public institutions. However, due to its economic aspect, due attention was not paid to the Ukrainian SSR (hereinafter referred to as the Ukrainian SSR).

The prerequisite for developing this particular component of state security was the so-called Cold War, which led to the need to concentrate on the economic and ideological vectors of state policy. In particular, a number of acts of the Soviet authorities aimed at protecting the economy were adopted. Thus, in 1947, food cards were abolished and a monetary reform was carried out, which helped to get rid of the excess money accumulated during the Great Patriotic War. Annually, from 1947 to 1953, prices for many consumer goods groups fell, stimulating demand and improving the economy [6]. However, as is well known, the consequences of this conflict negatively affected the economic and political situation of the USSR, laying the groundwork for its split [7, p. 12].

There was a need for the future of Ukraine to take a number of measures aimed at building its own statehood and, accordingly, forming its legal system, aimed at including the protection of the economic component. The first step was the adoption by the Verkhovna Rada of the Ukrainian PCP of the Declaration on State Sovereignty of Ukraine dated 16.07.1990 No. 55-XII according to which it was assumed that all economic and scientific and technical potential created in the territory of Ukraine was the property of its people, the material basis of the sovereignty of the Republic and are used to provide material and spiritual needs of its citizens [8]. An important act in this direction should also be recognized by the Law of the Ukrainian PCP «On the Economic Independence of the Ukrainian SSR», dated 03.08.1990, No. 142-XII [9]. It was by this act that the foundations of Ukraine's economic independence as an independent sovereign state were declared.

Conclusions. The issue of legal protection of the economy for the Ukrainian state was one

of the key problematic aspects from its inception to the declaration of independence. During the period outlined, the state was faced with various types and degrees of difficulties, which, objectively, made it impossible to develop its own full and comprehensive, self-interest legal system. At the same time, it can be noted that to the best of our ability, a number of measures were taken to protect the national economy, contributing to its necessary development.

REFERENCES:

1. Корчевська Л. Синергетичне управління економічною безпекою підприємства: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04. Херсон, 2017. 501 с.
2. Універсал Української Центральної Ради (IV) від 19.01.1918 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001300-18> (дата звернення: 30.03.2020).
3. Дорошенко Д. Історія України 1917–1923 рр. Т. 2. 2002. С. 193.
4. Бригінець О. Правове забезпечення фінансової безпеки України: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2017. 464 с.
5. Агадуллин Н. Национальная экономическая безопасность как категория экономической теории: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.01. Уфа, 2007. 156 с.
6. Иванов Е. Экономические аспекты гибридной (холодной) войны. URL: <https://www.geopolitica.ru/article/ekonomicheskie-aspekty-gibridnoy-holodnoy-voyny> (дата звернення: 30.03.2020).
7. Мельник В. Розвиток вітчизняного законодавства щодо забезпечення функціонування системи економічної безпеки України в період незалежності. *Правові горизонти*. 2020. Вип. 20 (33). С. 7–24.
8. Декларація про державний суверенітет України : Декларація від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12> (дата звернення: 31.03.2020).
9. Про економічну самостійність Української РСР : Закон Української РСР від 03.08.1990 р. № 142-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-12> (дата звернення: 31.03.2020).

ФІЛОСОФІЯ СЕРЦЯ ЯК СВІТОГЛЯДНО-МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗУМІННЯ ПРАВА

Теліженко Л. В.

*д. філос. н., доцент, доцент кафедри КПТІДП ННІ права
Сумського державного університету*

Ідея особливої ролі серця, яка в національній культурній традиції оформилася у «філософію серця» (кордоцентризм), не є суто українським надбанням. Символ серця